

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησεως: 203/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

(Τμήμα Γ')

Συνεδρίαση της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2017

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αθηνά Αλεφάντη, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Φωτεινή Δεδούση, Πάρεδρος ΝΣΚ

Αριθ. εγγρ. ερωτημάτων: Το με αριθμό 202190/Z1/28-11-2016 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και τα με αριθμούς 41402/Z1/10-03-2017 και 101471/Z1/16-06-2017 διευκρινιστικά έγγραφα της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης, Διεύθυνσης Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης (Τμήμα Δ' Φοιτητικών Θεμάτων και Υποτροφιών) του ιδίου Υπουργείου.

Ερωτήματα:

α) Εάν η με αρ. 332/2012 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, η οποία εκδόθηκε εξετάζοντας θέματα εισαγωγής στα ΑΕΙ υποψηφίων πολυτέκνων, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 44 του ν. 4071/2012 (Α' 85), η οποία παρέπεμπε

για τον προσδιορισμό της ιδιότητας του πολυτέκνου στο άρθρο 6 του ν. 3454/2006, δύναται να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία της περίπτωσης ε) της παραγράφου 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015, στην οποία ορίζεται η μοριοδότηση της αίτησης μετεγγραφής των μελών πολύτεκνων οικογενειών, χωρίς για τον προσδιορισμό της πολυτεκνικής ιδιότητας να γίνεται παραπομπή σε άλλη διάταξη νόμου.

β) Εάν αιτούντες οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση για μετεγγραφή ως πολύτεκνοι σύμφωνα με την περίπτωση ε) της παραγράφου 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015, αλλά δεν περιλαμβάνονται στις οριζόμενες στην παράγραφο 5 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997 (Α' 17) κατηγορίες και δεν τους χορηγείται το πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ, το οποίο απαιτείται σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 67 του ν. 4316/2014, δύνανται να νοηθούν ως τρίτεκνοι, σύμφωνα με τη με αριθμό 332/2012 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, και να μοριοδοτηθούν για μετεγγραφή με τα μόρια των τριτέκνων.

1. Ιστορικό – Προβληματισμοί της ερωτώσας υπηρεσίας

1. Δίδεται ότι κατόπιν υποβολής αίτησης για μετεγγραφή με την ιδιότητα μέλους πολύτεκνης οικογένειας, ενδιαφερόμενη κατέλαβε θέση στον πίνακα μετεγγραφών σε Σχολές ή Τμήματα ΑΕΙ ο οποίος κυρώθηκε από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, με συνυπολογισμό των δύο μορίων τα οποία προβλέπονται σε περίπτωση συνδρομής της παραπάνω ιδιότητας.

2. Αίτημα της ίδιας προς την Ανωτάτη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος (στο εξής: ΑΣΠΕ), για χορήγηση του προβλεπόμενου στην παράγραφο 9 του άρθρου 67 του ν. 4316/2014 πιστοποιητικού προς απόδειξη της ιδιότητας του μέλους πολύτεκνης οικογένειας ενώπιον του ΑΕΙ στο οποίο θα μετεγγραφόταν, απορρίφθηκε. Λόγω της μη υποβολής του προαναφερόμενου πιστοποιητικού της ΑΣΠΕ, το ΑΕΙ δεν ενέκρινε τη μετεγγραφή της ενδιαφερόμενης. Όπως διευκρινίσθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία, δεν προκύπτει ο λόγος της μη χορήγησης πιστοποιητικού από την ΑΣΠΕ καθώς δεν χορηγούνται από την τελευταία έγγραφες απορριπτικές απαντήσεις.

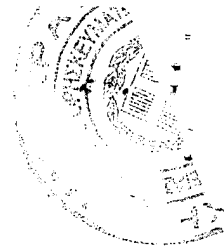
3. Σύμφωνα με το έγγραφο του ερωτήματος, η αρμόδια για την κατάρτιση του πίνακα μετεγγραφών Επιτροπή του Υπουργείου είχε κρίνει ότι η ενδιαφερόμενη δικαιούτο μετεγγραφής με το σκεπτικό ότι η περίπτωση ε) της παραγράφου 7

του άρθρου 21 του ν. 4332/2015, στην οποία προβλέπεται η παροχή δύο μορίων στην περίπτωση που ο δικαιούχος μετεγγραφής είναι μέλος πολύτεκνης οικογένειας, δεν παραπέμπει ευθέως στις διατάξεις της νομοθεσίας περί προστασίας πολυτέκνων για τον προσδιορισμό της έννοιας του πολυτέκνου. Η ερωτώσα Υπηρεσία χαρακτηρίζει την εν λόγω διάταξη ειδική και μεταγενέστερη εκείνης της παραγράφου 9 του άρθρου 67 του ν. 4316/2014 στην οποία προβλέπεται πιστοποίηση της ιδιότητας του μέλους πολύτεκνης οικογένειας από την ΑΣΠΕ και με την οποία οι προϋποθέσεις έκδοσης του σχετικού πιστοποιητικού συνδέονται με την έννοια του πολυτέκνου όπως αυτή προσδιορίζεται στη νομοθεσία περί προστασίας πολυτέκνων. Συναφώς η ερωτώσα υπηρεσία σημειώνει ότι το αίτημα για έκδοση του πιστοποιητικού απορρίφθηκε από την ΑΣΠΕ παρά το ότι η μητέρα της ενδιαφερομένης λαμβάνει τιμητική σύνταξη πολυτέκνου.

4. Μετά την υποβολή των εξεταζομένων ερωτημάτων, ασκήθηκε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αίτηση ακύρωσης και αίτηση αναστολής κατά της απόφασης της Αναπληρώτριας Υπουργού Παιδείας με αριθμό 158978/Ζ1/27-9-2016 (Β'3153) «Ρύθμιση θεμάτων Μετεγγραφών στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες» και κατά της απόφασης 206338/Ζ1/2-12-2016 Υπουργού Παιδείας «Κύρωση του συμπληρωματικού ονομαστικού πίνακα ανά Σχολή ή Τμήμα αιτούντων μετεγγραφή». Με τα δικόγραφα αυτά τέθηκε ζήτημα έλλειψης νομοθετικής εξουσιοδότησης σύμφωνης με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος προς έκδοση της προαναφερόμενης κανονιστικής υπουργικής απόφασης, καθώς και ζητήματα αντισυνταγματικότητας των ρυθμίσεων του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 στο οποίο καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια χορήγησης μετεγγραφής. Με την με αριθμό 69/28-02-2017 απόφαση του Γ' Τμήματος του ΣτΕ (σε συμβούλιο) απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η αίτηση ακύρωσης (λόγω εκπρόθεσμης άσκησης) καθώς και η αίτηση αναστολής, κατά το μέρος που στρέφονταν κατά της κανονιστικής πράξης και παραπέμφθηκε η υπόθεση στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών κατά το μέρος που αφορούσε στην προαναφερόμενη ατομική διοικητική πράξη κύρωσης του συμπληρωματικού πίνακα (δεν προκύπτει ότι έχει ορισθεί δικάσιμος ενώπιον του ΔΕΑ).

5. Με το με αριθμό 41402/Ζ1/10-03-2017 έγγραφό της η ερωτώσα υπηρεσία

επανήλθε επί των ερωτημάτων, επαναδιατυπώνοντας την άποψη ότι η χορήγηση του πιστοποιητικού της ΑΣΠΕ υπόκειται σε ειδικές προϋποθέσεις και διαδικασίες οι οποίες δεν συνάδουν με τις απαιτήσεις της διάταξης της περίπτωσης ε) της παραγράφου 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 για τη χορήγηση μετεγγραφής σε μέλη πολύτεκνων οικογενειών, ως ειδικής και μετεγενέστερης. Κατά τα αναφερόμενα στο ίδιο έγγραφο, περιορισμοί οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 6 του ν. 3454/2006 ως προς την ηλικία των τέκνων για την απόδοση της ιδιότητας του πολύτεκνου καθώς και προϋποθέσεις οι οποίες τίθενται στο άρθρο 5 του ίδιου νόμου και, ιδίως, οι προϋποθέσεις που τίθεται για πολίτες άλλων κρατών και αφορούν σε νόμιμη και μόνιμη διαμονή τους στην Ελλάδα και ελληνική υπηκοότητα των τέκνων τους, συνιστούν περιορισμούς οι οποίοι επίσης δεν προβλέπονται από την παράγραφο 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015, επειδή στη διάταξη αυτή η ιδιότητα του πολυτέκνου για τη χορήγηση μετεγγραφής δεν εξειδικεύεται με σαφή παραπομπή στις ανωτέρω διατάξεις. Κατά την ερωτώσα υπηρεσία, επειδή το πιστοποιητικό πολυτεκνίας της ΑΣΠΕ εκδίδεται με βάση τα οριζόμενα στα άρθρα 5 και 6 του ν. 3454/2006, υπάρχουν περιπτώσεις οι οποίες εμπίπτουν στους περιορισμούς οι οποίοι τίθενται από τις διατάξεις αυτές, στις οποίες δεν εγκρίνεται η μετεγγραφή εξαιτίας της μη υποβολής του πιστοποιητικού αυτού (όπως, υπέρβαση του εκεί προβλεπόμενου ορίου ηλικίας αδελφών του αιτούμενου μετεγγραφή ή πολίτες κρατών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίοι διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και έχουν τέκνα που δεν είναι έλληνες πολίτες). Σε σχέση με το δεύτερο ερώτημα η ερωτώσα υπηρεσία διευκρίνισε ότι αυτό αφορά στο εάν δύνανται ενδιαφερόμενοι «που δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς της ιδιότητας του πολυτέκνου των ως άνω άρθρων 5 και 6, να θεωρηθούν τρίτεκνοι και να μετεγγραφούν χωρίς την υποβολή του πιστοποιητικού της ΑΣΠΕ, υποβάλλοντας μόνο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης.»

6. Προς αποφυγήν περίπτωσης έκδοσης γνωμοδότησης επί ερωτημάτων η λυσιτέλεια των οποίων θα μπορούσε να επηρεασθεί από την προαναφερθείσα δικαστική εκκρεμότητα, ζητήθηκε επιβεβαίωση του ενδιαφέροντος της ερωτώσας υπηρεσίας σε σχέση με αυτά. Με το με αριθμό 101471/Ζ1/16-06-2017 έγγραφό της η τελευταία επανήλθε αναφέροντας ότι κρίνει αναγκαία την απάντηση στα ερωτήματα και διατυπώνοντας τη θέση ότι η υποχρέωση

απόδειξης της πολυτεχνικής ιδιότητας με πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ δημιουργεί προσκόμματα σε αιτούμενους μετεγγραφή.

II. Νομικό πλαίσιο

7. Το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου είναι εξεταστέα τα ζητήματα τα οποία ανακύπτουν στο πλαίσιο των προκείμενων ερωτημάτων, διαμορφώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις:

8. Κρίσιμες διατάξεις του Συντάγματος

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 4 και 21 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, όπως ισχύει αναθεωρημένο:

«Άρθρο 16

«1. (...)

4. Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το Κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται, καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

(...)

Άρθρο 21

Προστασία οικογένειας, γάμου, μητρότητας και παιδικής ηλικίας, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες

1. Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους.

2. Πολύτεκνες οικογένειες, ανάπηροι πολέμου και ειρηνικής περιόδου, θύματα πολέμου, χήρες και ορφανά εκείνων που έπεσαν στον πόλεμο, καθώς και όσοι πάσχουν από ανίατη σωματική ή πνευματική νόσο έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος. (...).

9. Κρίσιμες διατάξεις περί μετεγγραφής φοιτητών ΑΕΙ

9.1 Σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 1, 2, 5, 6, 7 και 8 του ν. 4332/2015 «Τροποποίηση Κωδίκων, α) Ελληνικής Ιθαγένειας, β) Μετανάστευσης, Μετεγγραφές φοιτητών κλπ» (Α' 76), όπως οι παράγραφοι αυτές ισχύουν, κατά το μέτρο που είναι κρίσιμο εν προκειμένω:

«Άρθρο 21

1. Έως την 1η Μαρτίου εκάστου έτους τα Α.Ε.Ι. αποστέλλουν στο Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων ειδικώς αιτιολογημένη γνώμη με αναφορά στις λειτουργικές δυνατότητες των Σχολών και Τμημάτων του Ιδρύματος ως προς τον αριθμό των φοιτητών που μπορούν να μετεγγράψουν, σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου.

2. Οι φοιτητές των Α.Ε.Ι., των Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών και των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού που εγγράφησαν είτε μέσω της επιτυχίας τους στις εξετάσεις πανελλαδικού επιπέδου Γενικού Λυκείου (ΓΕΛ) ή

Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑΛ) είτε μέσω της χρήσης άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης, έχουν δικαίωμα μετεγγραφής σε αντίστοιχη Σχολή ή Τμήμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 5 και 6 του παρόντος άρθρου.

3. (...) ¹

5. Η κατά τα ανωτέρω μετεγγραφή πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων και επιτρέπεται μόνον από Πανεπιστήμιο σε Πανεπιστήμιο ή από Τ.Ε.Ι. σε Τ.Ε.Ι.. Ο αριθμός των μετεγγραφομένων είναι ίσος με το 15% του συνολικού αριθμού των εισακτέων, κατά το έτος αναφοράς, ανά Σχολή ή Τμήμα των Α.Ε.Ι., όπως αυτό θα οριστεί από τις οικείες Σχολές ή Τμήματα. (...)

6. Οι δικαιούχοι μετεγγραφής δύνανται να υποβάλουν σχετική αίτηση προς την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων για τις αντίστοιχες Σχολές ή Τμήματα έως δύο (2) διαφορετικών Α.Ε.Ι.

7. Χορήγηση του δικαιώματος μετεγγραφής πραγματοποιείται κατά φθίνουσα σειρά του συνόλου των μορίων που ο δικαιούχος σωρεύει από τα κάτωθι κριτήρια:

α) Το κατά κεφαλήν εισόδημα του δικαιούχου, εφόσον διαθέτει ίδιο εισόδημα, και των μελών της οικογένειάς του, για το τρέχον οικονομικό έτος, δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς και τα δύο το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. (...) (Μόρια 5),

β) Το κατά κεφαλήν εισόδημα (...) (3.001 έως 6.000) ευρώ (...), (Μόρια 4),

γ) Το κατά κεφαλήν εισόδημα (...) (6.001 έως 9.000) ευρώ (...) (Μόρια 3).

Η μοριοδότηση των περιπτώσεων α' έως και γ' γίνεται πάντα διαζευκτικώς, λαμβάνεται δε κατ' αυτήν υπόψη το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα της σχετικής δήλωσης του δικαιούχου.

δ) Ο δικαιούχος να είναι ορφανός και από τους δύο γονείς (Μόρια 3)

ε) Ο δικαιούχος να είναι μέλος πολύτεκνης οικογένειας (Μόρια 2).

στ) Ο δικαιούχος να είναι μέλος τρίτεκνης οικογένειας (Μόριο 1).

ζ) Ο δικαιούχος να έχει αδελφό ή αδελφή, φοιτητή του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, εφόσον δεν είναι ήδη κάτοχος πτυχίου, μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου, που φοιτά σε (...), διαφορετικής πόλης της μόνιμης κατοικίας των γονέων τους ή ο δικαιούχος να ανήκει στην κατηγορία των πολύδυμων τέκνων που συμμετείχαν, το ίδιο σχολικό έτος, στις πανελλαδικές εξετάσεις (Μόριο 1). (...)

η) Ο δικαιούχος να έχει γονείς, τέκνα, αδελφια ή σύζυγο που έχουν αναπηρία 67% και άνω, πιστοποιούμενης (....) ή έχουν παθήσεις που αναφέρονται στο παράρτημα της υπ' αριθμ. Φ. 151/17897/Β6/2014 (Β' 358) κοινής υπουργικής απόφασης (...) (Μόριο 1).

θ) Ο δικαιούχος να είναι ορφανός από τον έναν γονέα ή να είναι τέκνο άγαμης μητέρας (Μόριο 1).

¹ Σε σχέση με την παράγραφο 3 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015, βλ. άρθρο 31 παρ. 2 του ν. 4552/2017 (Α' 17/15-02-2017) και σε σχέση με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου 21, βλ. το άρθρο 83 παρ. 9 του ν. 4485/2017 (Α' 114/04-08-2017).

ι) Σε περίπτωση ισοψηφίας κατά την ανωτέρω μοριοδότηση, λαμβάνονται υπόψη τα μόρια εισαγωγής στα Α.Ε.Ι. των αιτούντων κατά φθίνουσα σειρά κατάταξης.

8. (...) Η διαδικασία για την υποβολή αιτήσεων μετεγγραφής, η εξειδίκευση των κριτηρίων χορήγησής της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ανωτέρω παραγράφων 7 και 8 ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων.

9. (...)».

9.2. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 21 παρ. 8 τελευταίο εδάφιο του ν. 4332/2015, όπως το εδάφιο αυτό τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ. 2 του ν. 4429/2016 (Α' 199/21-10-2016) και ισχύει, εκδόθηκε η με αριθμό 158978/Ζ1/27-09-2016 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «Ρύθμιση θεμάτων Μετεγγραφών στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες» (Β' 3153/30-09-2016), σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 της οποίας:

«Άρθρο 3

Μοριοδότηση των αιτήσεων

Χορήγηση του δικαιώματος μετεγγραφής πραγματοποιείται κατά φθίνουσα σειρά του συνόλου των μορίων που ο δικαιούχος σωρεύει από τα κάτωθι κριτήρια:

- α) Το κατά κεφαλήν εισόδημα (...) (3.000) ευρώ (...) (Μόρια 5),
 - β) Το κατά κεφαλήν εισόδημα (...) (3.001 έως 6.000) ευρώ (...), (Μόρια 4),
 - γ) Το κατά κεφαλήν εισόδημα (...) (6.001 έως 9.000) ευρώ (...) (Μόρια 3).
- Κατά κεφαλήν εισόδημα μεγαλύτερο των εννέα χιλιάδων (9.000) ευρώ δεν μοριοδοτείται.

Ο έλεγχος των εισοδηματικών κριτηρίων και η ένταξη του αιτούντος σε μια εκ των ανωτέρω κατηγοριών πραγματοποιείται με αυτόματη διασύνδεση - διαλειτουργικότητα του Πληροφοριακού Συστήματος υποβολής αιτήσεων με τα αρχεία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων από όπου αντλούνται τα σχετικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρ. 60 του Ν. 4415/2016.

(...)

ε) Ο δικαιούχος να είναι μέλος πολύτεκνης οικογένειας (Μόρια 2).

στ) Ο δικαιούχος να είναι μέλος τρίτεκνης οικογένειας (Μόριο 1).

Στις περιπτώσεις αιτούντων που δεν πληρούν τουλάχιστον ένα από τα μοριοδοτούμενα κριτήρια ή δεν επαληθευτούν αυτά κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών, μετεγγραφή χορηγείται για τις θέσεις που δεν κατελήφθησαν από αιτούντες που πληρούν ένα ή περισσότερα από τα μοριοδοτούμενα κριτήρια.

Άρθρο 4

Διαδικασία υποβολής αίτησης μετεγγραφής

1. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής των πρωτοετών φοιτητών και σε αποκλειστική προθεσμία που ανακοινώνεται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΠΕΘ), όσοι φοιτητές επιθυμούν να μετεγγραφούν, υποβάλλουν μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής του ΥΠΠΕΘ

ηλεκτρονική αίτηση στην οποία δηλώνουν τις αντίστοιχες Σχολές ή Τμήματα έως δύο (2) διαφορετικών ΑΕΙ όπου επιθυμούν να μετεγγραφούν και όσα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 κριτήρια για τα οποία δύνανται να μοριοδοτηθούν. Στην ανωτέρω ηλεκτρονική αίτηση οι δικαιούχοι μετεγγραφής δεσμεύονται να υποβάλλουν τα δικαιολογητικά, που αποδεικνύουν τη συνδρομή των δηλωθέντων κριτηρίων μοριοδότησης. Η ηλεκτρονική αίτηση επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης κατά την έννοια και με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986 (Α' 75).

2. (...)

3. Μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων και την επεξεργασία αυτών, καταρτίζεται ονομαστικός πίνακας ανά Σχολή ή Τμήμα των αιτούντων τη χορήγηση μετεγγραφής κατά φθίνουσα σειρά των μορίων, που συγκέντρωσαν σύμφωνα με τα μοριοδοτούμενα κριτήρια του άρθρου 3 της παρούσης απόφασης.

4. Ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κυρώνει τον πίνακα με την επιφύλαξη του ελέγχου των δικαιολογητικών, που οι επιτυχόντες δεσμεύτηκαν στην αίτησή τους να προσκομίσουν προκειμένου να ελεγχθούν στα ΑΕΙ, σύμφωνα με τα κατωτέρω αναφερόμενα.

5. Η ανωτέρω απόφαση κύρωσης του πίνακα των δικαιούχων μετεγγραφής ανά Σχολή ή Τμήμα κοινοποιείται στις Γραμματείες των Σχολών/Τμημάτων. Οι μετεγγραφέντες ενημερώνονται μέσω του ηλεκτρονικού πληροφοριακού συστήματος και καλούνται να προσέλθουν προσωπικά ή μέσω νομίμως εξουσιοδοτούμενου εκπροσώπου τους στη Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος υποδοχής προσκομίζοντας όλα τα δικαιολογητικά, που είχαν δεσμευτεί με την αίτησή τους ότι θα υποβάλλουν.

6. Οι Γραμματείες των Σχολών/Τμημάτων ενημερώνουν το συντομότερο δυνατό τον υποψήφιο μετά από τον έλεγχο των δικαιολογητικών του φακέλου του, εάν γίνεται δεκτός για εγγραφή στη Σχολή/Τμήμα υποδοχής, ώστε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη διαγραφή του από τη Σχολή/Τμήμα προέλευσης και την ολοκλήρωση της εγγραφής του στη Σχολή/Τμήμα υποδοχής.

7. Σε περίπτωση που η δήλωση από τον αιτούντα των στοιχείων της αίτησης, που συνιστούν προϋπόθεση για τη χορήγηση της μετεγγραφής καθώς και η συνδρομή των μοριοδοτημένων κριτηρίων του άρθρου 3 της παρούσης, δεν αποδειχθεί από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, η Γραμματεία του Τμήματος/Σχολής ενημερώνει περί τούτου εγγράφως το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Σε αυτή την περίπτωση η μετεγγραφή πραγματοποιείται αν το σύνολο των μορίων για τα κριτήρια που έχουν επαληθευτεί είναι μεγαλύτερο ή ίσο (λαμβανομένου υπόψη του κριτηρίου των μορίων εισαγωγής σε περίπτωση ισοβαθμίας) του συνόλου των μορίων που συγκέντρωσε ο αιτών που καταλαμβάνει την τελευταία θέση μετεγγραφής.

8. (...)

Άρθρο 5 Δικαιολογητικά

Οι δικαιούχοι μετεγγραφής καλούνται από τις Σχολές ή τα Τμήματα για τα οποία έχουν υποβάλει αίτηση μετεγγραφής να υποβάλλουν τα κάτωθι

δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτει η συνδρομή των κριτηρίων του άρθρου 3 της παρούσης απόφασης, για τα οποία έχουν μοριοδοτηθεί:

1. Εκτύπωση της ηλεκτρονικής αίτησης μετεγγραφής.
2. Βεβαίωση εγγραφής στο Τμήμα προέλευσης.
3. Πρόσφατο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης.
4. (...)
5. Πιστοποιητικό αναπηρίας του οικείου Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) στην περίπτωση που ο αιτών μοριοδοτείται λόγω αναπηρίας 67% και άνω γονέων ή τέκνων ή αδελφών ή συζύγων. (...)
6. (...) 7. (...)
8. Βεβαίωση πρόσβασης ή βεβαίωση συμμετοχής στις πανελλαδικές εξετάσεις του αδελφού/αδελφής, στην περίπτωση που ο αιτών μοριοδοτείται επειδή ανήκει στην κατηγορία πολύδυμων τέκνων που συμμετείχαν το ίδιο σχολικό έτος στις πανελλαδικές εξετάσεις.
9. (...) 10. (...)
11. Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας γονέων, στην περίπτωση που ο αιτών μοριοδοτείται επειδή έχει αδελφό ή αδελφή φοιτητή/φοιτήτρια προπτυχιακού κύκλου σπουδών ή (...).

10. Κρίσιμες διατάξεις της νομοθεσίας περί προστασίας πολυτέκνων

10.1. Σύμφωνα με το άρθρο πρώτο και το άρθρο δεύτερο του ν. 1910 της 25-09/03-10-1944 «Περί κωδικοποιήσεως και συμπληρώσεως της νομοθεσίας "περί προστασίας πολυτέκνων" (Α' 229)², όπως αυτά αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 6 παρ. 1 και 2, αντιστοίχως, του ν. 3454/2006 (Α' 75/07-04-2006):

«Άρθρον πρώτον.

"1. Πολύτεκνοι υπό την έννοια του παρόντος νόμου είναι οι γονείς οι έχοντες τη γονική μέριμνα και επιμέλεια τεσσάρων τουλάχιστον τέκνων από έναν ή περισσότερους γάμους ή νομιμοποιηθέντων ή νομίμως αναγνωρισθέντων ή υιοθετημένων, τα οποία είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23ο) έτος της ηλικίας τους ή σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες τριτοβάθμιες σχολές πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης και αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους. Στα τέκνα αυτά συνυπολογίζονται και αυτά με οποιαδήποτε αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω ισοβίως, ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης.

2. Ο γονέας χωρίς σύζυγο, ο οποίος έχει τη γονική μέριμνα και επιμέλεια των τέκνων του και είναι μόνος υπόχρεος σε διατροφή αυτών, θεωρείται πολύτεκνος, εφόσον έχει τρία τέκνα από τον ίδιο ή διαφορετικούς γάμους ή νομιμοποιηθέντα ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετημένα ή εκτός γάμου γεννηθέντα, τα οποία είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23ο) έτος της ηλικίας τους ή σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες τριτοβάθμιες σχολές πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης και αναγνωρισμένα

² Κυρώθηκε με την ΠΥΣ 303/1946,

εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους. Στα τέκνα αυτά συνυπολογίζονται και όσα έχουν οποιαδήποτε αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ισοβίως, ανεξαρτήτως ηλικίας.

3. Αν ο ένας από τους γονείς κατέστη ανάπηρος εξ οιασδήποτε αιτίας ή ανάπηρος πολέμου σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω ισοβίως, αυτός θεωρείται πολύτεκνος, εφόσον έχει τρία τέκνα εκ των υπαγομένων σε μία από τις περιπτώσεις της πρώτης παραγράφου.

4. Σε περίπτωση θανάτου και των δύο γονέων, τα απορφανισθέντα τέκνα αποτελούν ιδίαν οικογένεια και, αν είναι τουλάχιστον δύο, απολαμβάνουν όλα τα ευεργετήματα των πολυτέκνων και των τέκνων των πολυτέκνων, υπό τους περιορισμούς της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου.

Άρθρον δεύτερον.

Πιστοποιήσις ταυτότητος πολυτέκνου.

1. Η ιδιότητα του πολυτέκνου αποδεικνύεται με το πιστοποιητικό της οικογενειακής του κατάστασης ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος.

2. Η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος απονέμει την πολυτεκνική ιδιότητα. Η θεώρηση των πολυτεκνικών ταυτοτήτων γίνεται ανά τριετία ατελώς σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι σήμερα διατάξεις από την Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος. Η παρούσα διάταξη ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2007.

3. Ενστάσεις κατά των αποφάσεων απονομής ή μη της πολυτεκνικής ιδιότητας από την Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος υποβάλλονται, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στον ενδιαφερόμενο, στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και εκδικάζονται από την Επιτροπή της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του παρόντος.

10.2. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου 6 του ν. 3454/2006:

«3. Οι γονείς που απέκτησαν την πολυτεκνική ιδιότητα βάσει των διατάξεων του ν. 860/1979 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως και εκείνοι που την αποκτούν βάσει των διατάξεων του παρόντος, τη διατηρούν ισοβίως και απολαμβάνουν ισοβίως τα δικαιώματα που απορρέουν από την πολυτεκνική ιδιότητα, τα δε τέκνα τους προστατεύονται και απολαμβάνουν των δικαιωμάτων των τέκνων πολυτέκνων όσο διαρκεί η πολυτεκνική ιδιότητα έστω και του ενός γονέα.»

10.3. Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997 (Α'17), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3454/2006:

« Άρθρο 39.

1.(...)

5. Η ιδιότητα πολυτέκνου αναγνωρίζεται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- β) ομογενείς αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και διαθέτουν δελτίο ομογενούς,
- γ) πολίτες Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- δ) πολίτες των χωρών που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Νορβηγία, Ελβετία και Λιχτενστάιν) και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- ε) 1) αναγνωρισμένους πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ 201 Α'), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ 125 Α'), 2) ανιθαγενείς, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών (ν. 139/1975, ΦΕΚ 176 Α') και 3) δικαιούχους του ανθρωπιστικού καθεστώτος, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από το άρθρο 8 του π.δ. 61/1999 (ΦΕΚ 63 Α'), που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και για όσο χρόνο διαρκούν οι ως άνω ιδιότητές τους,
- στ) πολίτες άλλων Κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.»

10.4. Σύμφωνα με το άρθρο 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014 (Α' 270/24-12-2014, διόρθωση σφαλμάτων Α' 280/31-12-2014):

«Άρθρο 67

1. (...) 9. Για την εφαρμογή των διατάξεων περί προσλήψεων προσωπικού του ν. 2190/1994, του ν. 2643/1998 ως και οποιασδήποτε άλλης διάταξης που αναφέρεται στην ιδιότητα του πολυτέκνου, ως πολύτεκνος γονέας (και τέκνο πολυτέκνου) νοείται ο κατά τις οικείες διατάξεις του νόμου περί πολυτέκνων οριζόμενος, της πολυτεκνικής ιδιότητας αποδεικνυόμενης από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του οικείου δήμου ή κοινότητας, στα δημοτολόγια των οποίων είναι γραμμένοι, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, ως ορίζει η διάταξη του άρθρου 6 του ν. 3454/2006. Κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου, προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης κ.λπ. καταργείται.»

11. Ενδεικτική αναφορά διατάξεων στις οποίες περιέχονται διαφοροποιημένοι, κατά περίπτωση, προσδιορισμοί της έννοιας του τρίτεκνου γονέα και του μέλους τρίτεκνης οικογένειας

11.1. Σύμφωνα με το ν. 3454/2006 «Ενίσχυση της οικογένειας και λοιπές διατάξεις (Α'75) και ειδικότερα τα άρθρα 3 και 4 του Κεφαλαίου «Ενίσχυση οικογενειών με τρία παιδιά», όπως τα δύο τελευταία εδάφια του άρθρου αυτού προστέθηκαν με το άρθρο 42 παρ.6 του ν. 3918/2011 (Α' 31):

«Άρθρο

3:

1. Οι παροχές του άρθρου 1, πλην των παραγράφων 1 και 2 αυτού, και του άρθρου 2, πλην της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 αυτού, η οποία ισχύει ανεξαρτήτως αριθμού και ηλικίας τέκνων, χορηγούνται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

Σε γονέα ή γονείς που έχουν τη γονική μέριμνα και επιμέλεια τριών παιδιών από τον ίδιο ή διαφορετικούς γάμους ή νομίμως αναγνωρισθέντων ή υιοθετημένων ή εκτός γάμου γεννηθέντων, τα οποία είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23ο) έτος της ηλικίας τους ή φοιτούν σε αναγνωρισμένες τριτοβάθμιες σχολές πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης και αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους και στα τέκνα αυτών, όπου αυτό προβλέπεται. Στα τρία παιδιά περιλαμβάνονται και τα τέκνα με οποιαδήποτε αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω ισοβίως, ανεξαρτήτως ηλικίας και οικογενειακής κατάστασης.

2. Η ιδιότητα του δικαιούχου των παροχών των άρθρων 1 και 2 αποδεικνύεται με το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του ενδιαφερομένου ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής.

ΤΡΙΤΕΚΝΟΙ

Άρθρο 4

Οι παροχές της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος χορηγούνται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:³

- α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- β) ομογενείς αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και διαθέτουν δελτίο ομογενούς,
- γ) πολίτες Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- δ) πολίτες των χωρών που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Νορβηγία, Ελβετία και Λιχτενστάιν) και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- ε) 1) αναγνωρισμένους πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ 201 Α'), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ 125 Α'), 2) ανιθαγενείς, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών (ν. 139/1975, ΦΕΚ 176 Α') και 3) δικαιούχους του ανθρωπιστικού καθεστώτος, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από το άρθρο 8 του π.δ. 61/1999 (ΦΕΚ 63 Α'), που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και για όσο χρόνο διαρκούν οι ως άνω ιδιότητές τους,
- στ) πολίτες άλλων Κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.

³ Βλ. και υποπαράγραφο ΙΑ.2 εδάφια 12, 14, 15 και 16 του ν. 4093/2012 (Α' 222/12-11-2012) με την οποία καταργήθηκαν, από 01-01-2013, παροχές προβλεπόμενες στο άρθρο 1 παρ.1 του ν. 3454/2006, στο άρθρο 63 του ν. 1892/1990, στο άρθρο 6 του ν. 3631/2008, στα άρθρα 42 και 43 του ν. 3918/2011, όπως ίσχυαν.

Οι παροχές καταβάλλονται, εφόσον οι δικαιούχοι έχουν μόνιμη και συνεχή δεκαετή διαμονή στην Ελλάδα και τα ανήλικα τέκνα τους ευρίσκονται στην Ελλάδα. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ειδικότερα τεχνικά θέματα διαδικασίας, ιδίως τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα στάδια ελέγχου και το χρονικό διάστημα ελέγχου των δικαιολογητικών από τον ΟΓΑ και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

11.2. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 στοιχείο α' του ν. 2643/1998 «Μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών και άλλες διατάξεις» (Α' 220), όπως ισχύει μετά το άρθρο 19 παρ.1 του ν. 4368/2016 (Α' 21/21-02-2016):

«1. Στις διατάξεις του νόμου αυτού υπάγονται οι ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

α. Οι πολύτεκνοι γονείς με τέσσερα (4) τέκνα και άνω, οι τρίτεκνοι γονείς, ένα από τα τέκνα πολύτεκνης οικογένειας, ένα από τα τέκνα τρίτεκνης οικογένειας και ο επιζών ή ο άγαμος γονέας τριών ανήλικων τέκνων».

11.3. Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του άρθρου δέκατου όγδοου του ν. 4411/2016 (Α 142/03-08-2016):

«4. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στην διάταξη της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2643/1998 (Α' 220) για θέματα που αφορούν τους γονείς με τρία ζώντα τέκνα και ένα από τα τέκνα, νοείται εφεξής η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2643/1998, όπως διαμορφώνεται με το παρόν.»

III. Ερμηνεία διατάξεων

12. Τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 κριτήρια για την παροχή δυνατότητας μετεγγραφής - τα οποία αποτελούν συνδυασμό οικονομικών και λοιπών κοινωνικών κριτηρίων και επιτρέπουν μετεγγραφή σε περίπτωση σωρευτικής συνδρομής της αντίστοιχης μοριοδότησης - διαφοροποιούνται σε σχέση με εκείνα τα οποία προβλέπονταν στο άρθρο 53 παρ. 1 του ν. 4264/2014 «Μεταφορά θέσης εισαγωγής Πολυτέκνων, Τριτέκνων και Ειδικών Κατηγοριών» (Α' 118) και κατά τα οποία αρκούσε η συνδρομή της ιδιότητας του πολυτέκνου, του τριτέκνου ή του ορφανού για την εκεί προβλεπόμενη μεταφορά θέσης. Η διαφοροποίηση αυτή παρίσταται ουσιώδης σε σχέση με το προϊσχύον σύστημα μεταφοράς θέσης στο οποίο αφορούσε η απόφαση ΣτΕ (Ολομ.) 1251/2015 με την οποία κρίθηκε ότι κατά τη θέσπιση του συστήματος εκείνου ο νομοθέτης δεν είχε τηρήσει τις ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις που τίθενται από το άρθρο 16 του

Συντάγματος για τη διενέργεια μετεγγραφών χάριν προστασίας της εύρυθμης λειτουργίας και του σεβασμού της πλήρους αυτοδιοικήσεως των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, αλλά επέβαλε στα Ιδρύματα κατ' ουσίαν απεριόριστες μετεγγραφές φοιτητών. Σημειώνεται ότι με την απόφαση αυτή έγινε δεκτό, ότι το Σύνταγμα επιτρέπει τη θέσπιση διατάξεων για τη μετεγγραφή φοιτητών, οι οποίοι αδυνατούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στη σχολή ή στο τμήμα όπου έχουν εισαχθεί λόγω προβλημάτων υγείας που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι ή λόγω ανυπέρβλητης οικονομικής δυσχέρειας, εφ' όσον επί πλέον: α) προβλέπεται ανώτατο όριο για τις καθ' έκαστο ακαδημαϊκό έτος επιτρεπόμενες μετεγγραφές, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει για όλα τα εξάμηνα σπουδών ποσοστό 10% επί των κατά το ίδιο έτος εισαγομένων σε κάθε τμήμα ή σχολή υποδοχής και β) καθιστά τα όργανα των σχολών και τμημάτων υποδοχής αποφασιστικώς αρμόδια να εκτιμούν, με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση και χωρίς υποχρέωση εξάντλησης του ως άνω ορίου, αν και σε ποιο βαθμό επιτρέπουν οι λειτουργικές δυνατότητές τους τη διενέργεια μετεγγραφών. Με βάση τα παραπάνω κρίθηκε με την ΣΤΕ (Ολομ.) 1251/2015 ότι οι διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 1 του ν. 4264/2014, όπως ίσχυαν, ήταν αντισυνταγματικές και ανεφάρμοστες (βλ. και ΣΤΕ 2607/2015).

13. Παρατηρείται, ειδικότερα, ότι η παροχή δυνατότητας μετεγγραφής με βάση τα κριτήρια της παραγράφου 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015, όπως ισχύει, έχει ως βάση τον σωρευτικό υπολογισμό μοριοδότησης, από χαμηλά, κατ' αντικειμενική κρίση, εισοδηματικά κριτήρια (τα οποία κλιμακώνονται σε τρεις κατηγορίες, με ανώτατο όριο τις 9.000 ευρώ και με φθίνουσα μοριοδότηση όσο αυξάνεται το εισόδημα έως το εν λόγω ανώτατο όριο, ο έλεγχος του οποίου πραγματοποιείται με αυτόματη διασύνδεση με τα αρχεία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων), τα οποία, υπό τις ισχύουσες μάλιστα οικονομικές συνθήκες, αφορούν σε πολύ μεγάλο αριθμό οικογενειών, αλλά και από λοιπά κοινωνικά κριτήρια (όπως η ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης ή τρίτεκνης οικογένειας, η ύπαρξη αδελφών που σπουδάζουν σε άλλη πόλη, περιπτώσεις πιστοποιημένης αναπηρίας σε ποσοστό 67% και άνω, ασθενειών οι οποίες εμπίπτουν στην, κατά την ισχύουσα νομοθεσία, έννοια των σοβαρών ασθενειών, έλλειψη γονέων ή γονέα των προς μετεγγραφή φοιτητών κ.ά.). Η μοριοδότηση η οποία είναι δυνατόν να διαμορφωθεί από τη σωρευτική συνδρομή μορίων από τα κριτήρια αυτά

(εφόσον αποδεικνύεται από τα αναγκαία δικαιολογητικά), αφορά σε ιδιαίτερα ευάλωτες κατηγορίες προσώπων.

14. Εξάλλου, σε σχέση με τα εδώ εξεταζόμενα ερωτήματα, από την ερμηνεία των διατάξεων οι οποίες παρατίθενται στην ενότητα II, εξεταζόμενων αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα κατωτέρω:

15. Στο άρθρο 21 παρ. 7 περιπτώσεις ε) και στ) του ν. 4332/2015, στο οποίο, όπως προαναφέρθηκε, προβλέπεται χορήγηση δικαιώματος μετεγγραφής κατά φθίνουσα σειρά του συνόλου των μορίων τα οποία ο δικαιούχος σωρεύει από τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή κριτήρια, δεν περιλαμβάνεται προσδιορισμός της έννοιας της ιδιότητας του μέλους πολύτεκνης οικογένειας και του μέλους τρίτεκνης οικογένειας, αντιστοίχως. Τούτο συνιστά διαφοροποίηση σε σχέση με τις διατάξεις στις οποίες αφορούσε η γνωμοδότηση ΝΣΚ 332/2012, με την οποία η ερωτώσα υπηρεσία συναρτά την υποβολή των εδώ εξεταζόμενων ερωτημάτων. Η γνωμοδότηση εκείνη εκδόθηκε επί ερωτημάτων τα οποία είχαν υποβληθεί ενόψει των επικείμενων τότε πανελλαδικών εξετάσεων του σχολικού έτους 2012-2013 και αφορούσαν τη ρύθμιση του άρθρου 44 παρ. 2 υποπερίπτωση ii) στοιχεία αα) και ββ) του ν. 4071/2012, με την οποία είχε αντικατασταθεί η υποπερίπτωση ii) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2525/1997 (Α' 188), όπως αυτή είχε προστεθεί με την παράγραφο 11β του άρθρου 59 του ν. 3966/2011 (Α' 118), και στην οποία προβλεπόταν δυνατότητα διεκδίκησης επί πλέον θέσεων σε ποσοστό 20%, κατ' ανώτατο όριο, του συνολικού αριθμού των κατ' έτος εισακτέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, για την εισαγωγή, πολυτέκνων και τέκνων πολυτέκνων καθώς και γονέων ή τέκνων πολυμελών οικογενειών με τρία τέκνα. Ειδικότερα, οι διατάξεις τις οποίες αφορούσε η γνωμοδότηση 332/2012, αφενός, παρέπεμπαν ρητώς στο άρθρο 1 του ν. 1910/1944 περί προστασίας πολυτέκνων, όπως είχε ήδη τότε αντικατασταθεί με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3454/2006 για τον προσδιορισμό της έννοιας των πολυτέκνων και των τέκνων πολυτέκνων και, αφετέρου, προσδιόριζαν ρητώς ως κατηγορίες υποψηφίων για εισαγωγή, γονείς και τέκνα πολυμελών οικογενειών με τρία ζώντα τέκνα από νόμιμο γάμο ή νομιμοποιηθέντα ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, καθώς και άγαμες μητέρες με τρία μη αναγνωρισθέντα ζώντα τέκνα. Υπενθυμίζεται ότι το σύστημα του άρθρου 59 παρ. 11 του ν. 3966/2011 κρίθηκε αντισυνταγματικό

με τις αποφάσεις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας 986, 987 και 988/2014 και, ακολούθως, καταργήθηκε με το άρθρο 51 του ν. 4264/2014.

16. Στο προεκτεθέν άρθρο πρώτο του ν.1910 της 25-09/03-10-1944, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3454/2006, καθορίζεται η έννοια του πολυτέκνου και του μέλους πολύτεκνης οικογένειας. Στο άρθρο δεύτερο του ίδιου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3454/2006, προβλέπεται ότι η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος απονέμει την πολυτεκνική ιδιότητα (παρ. 2) και ότι η ιδιότητα του πολυτέκνου αποδεικνύεται με το πιστοποιητικό της οικογενειακής του κατάστασης ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ (παρ. 1). Όπως έχει κριθεί, η ΑΣΠΕ και, κατόπιν ένστασης, η Επιτροπή του άρθρου 8 παρ. 3 του ν. 3454/2006, είναι αποκλειστικώς αρμόδιες για τη χορήγηση πιστοποιητικού πολυτεκνικής ιδιότητας. Κατά την έκδοση των αποφάσεων με τις οποίες απονέμεται η πολυτεκνική ιδιότητα, η ΑΣΠΕ (κατ' ακολουθίαν και η προαναφερόμενη Επιτροπή), προβαίνει σε κρίση επί της συνδρομής των πραγματικών και νομικών προϋποθέσεων τις οποίες ρητώς τάσσει ο νόμος για την κτήση της ιδιότητας του πολυτέκνου, όπως οι εν λόγω προϋποθέσεις ορίζονται από την ισχύουσα κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης νομοθεσία. Είναι δε διάφορο το ζήτημα που αφορά στις προϋποθέσεις για τη χορήγηση τυχόν επιδομάτων προς τις πολύτεκνες μητέρες (ή τους πατέρες)⁴, καθώς οι σχετικές με αυτά διατάξεις δεν βρίσκουν εφαρμογή για την απονομή της ιδιότητας του πολυτέκνου. Η ένσταση ενώπιον της προαναφερόμενης Επιτροπής συνιστά ενδικοφανή προσφυγή και η απόφαση επ' αυτής ή, σε περίπτωση παρέλευσης από της υποβολής της απράκτου τριμήνου, η τεκμαιρόμενη απόρριψή της, συνιστά, ανεξάρτητα από την ιδιότητα ή μη της ΑΣΠΕ ως δημόσιας αρχής, εκτελεστή διοικητική πράξη η οποία προσβάλλεται με αίτηση ακύρωσης (βλ. για όλα τα παραπάνω ΣτΕ 1712/2015, 4270/2014, 937/2012, 4046/2010).

17. Αναφορικά με τη διαδικασία μετεγγραφής και την απόδειξη της συνδρομής των απαιτούμενων κριτηρίων κατά τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 σημειώνεται ότι, από τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου

⁴ Βλ. άρθρο 63 του ν. 1892/1990 (Α' 101), όπως ισχύει μετά την υποπαράγραφο ΙΑ.2 εδάφια 12, 14, 15 και 16 του ν. 4093/2012 (Α' 222/12-11-2012) καθώς και ΣτΕ 2196/2015 ΣΤΕ

αυτού και από το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 3 της με αριθμό 158978/Z1/27-09-2016 απόφασης της Αναπληρώτριας Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 8 του ιδίου άρθρου), συνάγεται ότι για την μετεγγραφή απαιτείται υποβολή αίτησης στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και πλήρωση των μοριοδοτούμενων κριτηρίων, η οποία αποδεικνύεται κατόπιν σχετικής επαλήθευσης κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών. Περαιτέρω, στο άρθρο 4 της αυτής υπουργικής απόφασης ορίζεται ότι η ηλεκτρονικώς υποβαλλόμενη - εντός συγκεκριμένης προθεσμίας - αίτηση για μετεγγραφή επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, κατά την έννοια και με τις συνέπειες της οικείας νομοθεσίας. Ορίζεται επίσης ότι με την αίτηση αυτή οι αιτούντες δεσμεύονται να υποβάλουν τα δικαιολογητικά τα οποία αποδεικνύουν τη συνδρομή των δηλωθέντων κριτηρίων μοριοδότησης, ενώ, περαιτέρω, προβλέπεται ρητώς, ότι η κύρωση του ονομαστικού πίνακα ο οποίος καταρτίζεται ανά Σχολή ή Τμήμα για τη χορήγηση μετεγγραφής, τελεί υπό την επιφύλαξη του ελέγχου των δικαιολογητικών αυτών από τα οικεία ΑΕΙ τα οποία κρίνουν εάν ένας υποψήφιος για μετεγγραφή γίνεται δεκτός για εγγραφή στη Σχολή/Τμήμα υποδοχής. Ως συνέπεια των ανωτέρω, προβλέπεται επίσης ότι στις περιπτώσεις που δεν πληρούνται τουλάχιστον ένα κριτήριο ή δεν επαληθευτούν αυτά κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών, μετεγγραφή χορηγείται για τις θέσεις που δεν κατελήφθησαν από αιτούντες οι οποίοι πληρούν ένα ή περισσότερα από τα μοριοδοτούμενα κριτήρια.

18. Στο άρθρο 5 της 158978/Z1/27-09-2016 υπουργικής απόφασης προσδιορίζονται τα δικαιολογητικά τα οποία οι υποψήφιοι για μετεγγραφή καλούνται να υποβάλλουν στις οικείες Σχολές ή Τμήματα των ΑΕΙ. Από το περιεχόμενο του άρθρου αυτού δεν μπορεί να συναχθεί ότι σε αυτό γίνεται αναφορά σε δικαιολογητικά αποδεικνύοντα την ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας. Εξάλλου, ενώπιον αναφέρθηκαν σε σχέση με την έλλειψη οποιουδήποτε ειδικότερου προσδιορισμού της έννοιας της ιδιότητας του μέλους πολύτεκνης οικογένειας, στο άρθρο 21 παρ. 7 στοιχείο ε) του ν. 4332/2015 και όσων αναφέρθηκαν σε σχέση με τον τρόπο απονομής της ιδιότητας αυτής, η συμπερίληψη στα αναφερόμενα στο άρθρο 5 της εν λόγω υπουργικής απόφασης δικαιολογητικά του πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης (αριθμός 3 του πρώτου εδαφίου), δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί

ότι έχει την έννοια του περιορισμού της απαιτούμενης απόδειξης για τη συνδρομή της ιδιότητας αυτής, στο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (βλ., εξ' αντιδιαστολής, ΣτΕ 648/2014, 2316/2009, 2771/2006, αναφορικά με διαδικασίες πρόσληψης μέσω ΑΣΕΠ παλαιότερες του άρθρου 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014, στις οποίες προβλεπόταν ρητώς στη σχετική προκήρυξη απόδειξη της ιδιότητας του πολυτέκνου διαζευκτικώς από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ). Άλλωστε, η αποδεικτική αξία του πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης, στο πλαίσιο της διαδικασίας μετεγγραφών η οποία διαμορφώνεται από τις κρίσιμες εν προκειμένω διατάξεις, συναρτάται, προδήλως, με λοιπά κριτήρια μοριοδότησης, όπως με την απόδειξη της ιδιότητας του μέλους τρίτεκνης οικογένειας (άρθρο 3 περιπτ. στ' της ίδιας απόφασης), της συμμετοχής στις πανελλαδικές εξετάσεις του ίδιου σχολικού έτους αδελφού/αδελφής στην περίπτωση που ο αιτών μοριοδοτείται επειδή ανήκει στην κατηγορία πολύδυμων τέκνων, της απόδειξης της ύπαρξης αδελφού ή αδελφής φοιτητή/φοιτήτριας προπτυχιακού κύκλου σπουδών σε άλλη πόλη κλπ. (αριθ. 8 και 11, αντιστοίχως, του άρθρου 5 της ίδιας απόφασης).

19. Σε σχέση με τις τρίτεκνες οικογένειες σημειώνεται ότι έχει κριθεί ότι αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο προστασίας του άρθρου 21 παρ. 2 του Συντάγματος το οποίο καλύπτει μόνο την πολύτεκνη οικογένεια, ήτοι την οικογένεια με τουλάχιστον τέσσερα τέκνα κατ' άρθρο πρώτο του ν. 1910/1944 (βλ. αντί άλλων, ΣτΕ 626/2015 σκέψη 8, ΔΕΑ 304/2013). Σημειώνεται επίσης ότι έχει γίνει δεκτό ότι, αναφορικά με τη χορήγηση επιδομάτων σε τρίτεκνες οικογένειες, δεν θα πρέπει να διερευνάται η υπηκοότητα των τέκνων [βλ. ΝΣΚ (Ολομ.) 308/2009 αναφορικά με τις κατηγορίες προσώπων της παραγράφου 5 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997 και της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ν. 3631/2008].

IV. Εφαρμογή διατάξεων

A. Επί του πρώτου ερωτήματος

20. Από την προαναφερθείσα έλλειψη προσδιορισμού της έννοιας του μέλους πολύτεκνης οικογένειας στο άρθρο 21 παρ. 7 περιπτ. ε) του ν. 4332/2015, συνάγεται ότι ο προσδιορισμός της έννοιας αυτής προς εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, θα πρέπει να γίνει με βάση τις ισχύουσες γενικές διατάξεις. Άλλωστε, οποιοσδήποτε άλλος τρόπος προσδιορισμού θα ήταν

αυθαίρετος, καθώς, επί παραδείγματι, δεν θα ήταν δυνατόν να επιλεγεί μόνον το στοιχείο του αριθμού των τέκνων δοθέντος ότι οι γενικές διατάξεις στις οποίες καθορίζεται η έννοια του μέλους πολύτεκνης οικογένειας συναρτούν τον αριθμό αυτό και με λοιπά στοιχεία (συμπλήρωση ορίου ηλικίας κλπ.).

21. Περαιτέρω, με δεδομένο ότι στο άρθρο πρώτο του ν. 1910 της 25-09/03-10-1944, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3454/2006, καθορίζεται η έννοια του πολυτέκνου, και ότι στο άρθρο δεύτερο του ιδίου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3454/2006, αφενός, προβλέπεται ότι η ΑΣΠΕ απονέμει την πολυτεκνική ιδιότητα (παρ. 2) και, αφετέρου, ορίζεται ότι η ιδιότητα του πολυτέκνου αποδεικνύεται με το πιστοποιητικό της οικογενειακής του κατάστασης ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ (παρ. 1), δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι υποψήφιος για μετεγγραφή ο οποίος δεν προσκομίζει στο αρμόδιο για έλεγχο ΑΕΙ πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ, δύναται να υπαχθεί στην κατηγορία του μέλους πολύτεκνης οικογένειας κατά την έννοια του άρθρου 21 παρ. 7 περίπτ. ε) του ν. 4332/2015. Τούτο είναι, άλλωστε, σύμφωνο και με τη ρύθμιση της παραγράφου 9 του άρθρου 67 του ν. 4316/2014 στην οποία ορίζεται ρητώς ότι για την εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης αναφέρεται στην ιδιότητα του πολυτέκνου, ως πολυτέκνος γονέας ή ως τέκνο πολυτέκνου νοείται ο κατά τις οικείες διατάξεις του νόμου περί πολυτέκνων οριζόμενος και ότι οι ιδιότητες αυτές αποδεικνύονται από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, συνοδευόμενο από πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 6 του ν. 3454/2006. Κατά συνέπεια δεν τίθεται εν προκειμένω ζήτημα χαρακτηρισμού της διάταξης της περίπτωσης ε) της παραγράφου 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 περί μετεγγραφής μελών πολύτεκνων οικογενειών, ως ειδικής και μετεγενέστερης σε σχέση με τις διατάξεις στις οποίες καθορίζεται η έννοια του μέλους πολύτεκνης οικογένειας και ο τρόπος απόδειξης της ιδιότητας αυτής.

22. Άλλωστε, το άρθρο 21 παρ. 7 περίπτ. ε) του ν. 4332/2015, ως διάταξη με την οποία εισάγεται εξαιρετική ρύθμιση σε σχέση με το σύστημα εισαγωγής φοιτητών στις Σχολές και τα Τμήματα των ΑΕΙ - με επίκληση, μεταξύ άλλων, των άρθρων 16 παρ. 4 και 21 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος περί ενίσχυσης σπουδαστών οι οποίοι έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία,

ανάλογα με τις ικανότητές τους, και περί προστασίας της πολύτεκνης οικογένειας, αντιστοίχως - δεν θα μπορούσε να ερμηνευθεί διασταλτικώς είτε σε σχέση με την έννοια του μέλους πολύτεκνης οικογένειας είτε σε σχέση με τον τρόπο απόδειξης της ιδιότητας αυτής [πρβλ. ο.π. ΣτΕ (Ολομ.) 1251/2015, 2607/2015, καθώς και ΣτΕ (Ολομ.) 986/2014 σε σχέση με τον δικαστικό έλεγχο της μη παραβίασης της αναγκαίας ισορροπίας μεταξύ των σκοπών της αξιοκρατίας και της ορθολογικής οργάνωσης της παροχής εκπαίδευσης, αφ' ενός, και της προστασίας των πολυτέκνων, αφ' ετέρου].

23. Περαιτέρω, σε σχέση με τις κατηγορίες των προσώπων στις οποίες αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πολυτέκνου σημειώνεται ότι οι κατηγορίες αυτές προσδιορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3454/2006 [Έλληνες πολίτες, ομογενείς αλλοδαποί οι οποίοι διαθέτουν δελτίο ομογενούς, πολίτες κρατών μελών της ΕΕ και πολίτες των χωρών που ανήκουν στον ΕΟΧ, εφόσον όλες οι παραπάνω κατηγορίες διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, αναγνωρισμένοι πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, ανιθαγενείς και δικαιούχοι του ανθρωπιστικού καθεστώτος, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο στοιχείο ε) της εν λόγω παραγράφου 5, και, τέλος, πολίτες άλλων κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας]. Ο προσδιορισμός αυτός είναι, προδήλως, εξαντλητικός, υπό την επιφύλαξη ότι, σε περίπτωση παροχής κοινωνικών πλεονεκτημάτων και οικογενειακών παροχών σε ημεδαπούς (κατά την έννοια των εκάστοτε εφαρμοστέων διατάξεων του δικαίου της ΕΕ), οι σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου θα πρέπει να ερμηνεύονται σε συμφωνία με τα άρθρα 18, 20 και 45 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περί απαγόρευσης διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, θέσπισης ιθαγένειας της Ένωσης και ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, αντιστοίχως, σε σχέση με συντηρούμενα μέλη της οικογένειας εργαζόμενων πολιτών κρατών μελών της ΕΕ [πρβλ. ΣτΕ 1485/2016].⁵

⁵ Βλ. και υποπαράγραφο ΙΑ.2 εδάφια 12, 14, 15 και 16 του ν. 4093/2012 (Α' 222/12-11-2012) με την οποία καταργήθηκαν, από 01-01-2013, παροχές προβλεπόμενες στο άρθρο 1 παρ.1 του ν. 3454/2006, στο άρθρο 63 του ν. 1892/1990, στο άρθρο 6 του ν. 3631/2008 στα άρθρα 42 και 43 του ν. 3918/2011, όπως ίσχυαν.

Β. Επί του δευτέρου ερωτήματος

24. Με το δεύτερο ερώτημα όπως διευκρινίστηκε (σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο σημείο 1.5.) ερωτάται, κατ' ουσίαν, εάν δύνανται ενδιαφερόμενοι οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στις οριζόμενες στην παράγραφο 5 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997 κατηγορίες και στους οποίους δεν χορηγείται το προβλεπόμενο στο άρθρο 67 παρ. 5 του ν. 4316/2014 πιστοποιητικό από την ΑΣΠΕ, να θεωρηθούν τρίτεκνοι και να μετεγγραφούν χωρίς την υποβολή του πιστοποιητικού της ΑΣΠΕ, υποβάλλοντας μόνο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης.

25. Κατ' αρχάς παρατηρείται ότι η γνωμοδότηση ΝΣΚ 332/2012 στην οποία παραπέμπει η ερωτώσα υπηρεσία, αφορούσε σε κατηγορίες προσώπων οι οποίες πληρούσαν τους όρους της παραγράφου 5 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3454/2006, προκειμένου να μπορούν αυτά, κατ' αρχήν, να θεωρηθούν πολύτεκνοι ή μέλη πολύτεκνης οικογένειας. Ειδικότερα, με τη γνωμοδότηση ΝΣΚ 332/2012 έγινε δεκτό ότι «τόσο οι Έλληνες πολίτες όσο και οι αλλοδαποί (που πληρούν τους όρους του άρθρου 5 του ν. 3454/2006) οι έχοντες βάσει του πιστοποιητικού οικογενειακής τους κατάστασης άνω των τριών ζώντα τέκνα, αλλά δεν διαθέτουν πιστοποιητικό της ΑΣΠΕ για διάφορους λόγους (π.χ. υπέρβαση του ηλικιακού ορίου του πρώτου τέκνου τους), και δεν αποδεικνύουν έτσι την πολυτεκνική τους ιδιότητα, υπάγονται στην ειδική κατηγορία των τριτέκνων υποψηφίων πανελλαδικών εξετάσεων, αφού δεν τίθεται στην κατηγορία αυτή άλλος περιορισμός».

26. Όπως προαναφέρθηκε, η γνωμοδότηση εκείνη εκδόθηκε ενόψει των τότε επικείμενων εξετάσεων για εισαγωγή στα ΑΕΙ και αφορούσε στη ρύθμιση του άρθρου 44 παρ. 2 υποπερίπτωση ii) στοιχείο ββ) του ν. 4071/2012, (όπως αυτή ίσχυε κατά την έκδοση της γνωμοδότησης), στο οποίο διαλαμβανόταν ειδικός προσδιορισμός ως κατηγορίας υποψήφιων για εισαγωγή στα ΑΕΙ, των γονέων και τέκνων πολυμελών οικογενειών με τρία ζώντα τέκνα από νόμιμο γάμο ή νομιμοποιηθέντα ή νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων άγαμων μητέρων με τρία μη αναγνωρισθέντα ζώντα τέκνα.

27. Αντιθέτως, στο εδώ κρίσιμο άρθρο 21 παρ. 7 περίπτωση στ) του ν. 4332/2015 δεν περιέχεται ειδικότερος προσδιορισμός κατηγορίας όπως η

αμέσως προαναφερθείσα του άρθρου 44 παρ. 2 υποπερίπτωση ii) στοιχείο i ββ) του ν. 4071/2012, αλλά γίνεται αναφορά απλώς σε μέλη τρίτεκνης οικογένειας. Σε συμφωνία με όσα προεκτέθηκαν σε σχέση με τον προσδιορισμό της έννοιας του μέλους πολύτεκνης οικογένειας, από την έλλειψη προσδιορισμού της έννοιας του μέλους τρίτεκνης οικογένειας στο κρίσιμο εν προκειμένω άρθρο 21 παρ. 7 περιπτ. στ) του ν. 4332/2015 συνάγεται ότι ο προσδιορισμός της έννοιας αυτής προς εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, θα πρέπει να γίνει με βάση τις ισχύουσες γενικές διατάξεις, καθώς οποιοσδήποτε άλλος τρόπος προσδιορισμού θα ήταν αυθαίρετος.

28. Επιπροσθέτως σημειώνεται ότι στο δεύτερο ερώτημα υπολαμβάνεται ύπαρξη δυνατότητας μετάπτωσης αιτήσεων με τις οποίες υποβάλλεται αίτημα για μετεγγραφή υπό την ιδιότητα του μέλους οικογένειας πολυτέκνων, στην κατηγορία αιτήσεων για μετεγγραφή μελών τρίτεκνης οικογένειας. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 21 παρ. 11 του ν. 4332/2015, για την υποβολή αιτήσεων για μετεγγραφή τίθεται αποκλειστική προθεσμία.⁶ Περαιτέρω, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 της υπουργικής απόφασης 158978/Ζ1/27-09-2016, οι αιτήσεις έχουν συγκεκριμένο περιεχόμενο το οποίο είναι δεσμευτικό για τους αιτούντες, οι οποίοι και υποχρεούνται να υποβάλουν τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των δηλωθέντων από τους ίδιους κριτηρίων μοριοδότησης. Λαμβανομένων υπ' όψιν των ρυθμίσεων αυτών, δεν προκύπτει ότι θα ήταν δυνατή μετάπτωση από την περίπτωση ε) στην περίπτωση στ) της παραγράφου 7 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015, στο πλαίσιο της ίδιας αίτησης εκτός αν αναγνωριζόταν δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών αιτημάτων. Τέτοια δυνατότητα δεν φαίνεται να βρίσκει έρεισμα στις αμέσως προαναφερθείσες διατάξεις ούτε δίδεται από την ερωτώσα υπηρεσία ότι είναι πρακτικώς δυνατή.

29. Κατ' ακολουθίαν τούτων, περιπτώσεις προσώπων τα οποία δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες στις οποίες αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πολύτεκνου ή του μέλους πολύτεκνης οικογένειας κατά το άρθρο 5 του ν. 3454/2006, μόνον σε περίπτωση υποβολής αίτησης για μετεγγραφή υπό την ιδιότητα του τρίτεκνου ή του μέλους τρίτεκνης οικογένειας, σύμφωνα με όσα

⁶ Η προθεσμία αυτή για το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 είχε λήξει στις 11-09-2015, δηλαδή πριν την υποβολή των ερωτημάτων.

ορίζονται στο άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 4332/2015, όπως ισχύει, και την με αριθμό 158978/Ζ1/27-09-2016 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, θα μπορούσαν να εξετασθούν και η σχετική εξέταση θα αφορούσε την πλήρωση των όρων υπό τους οποίους αναγνωρίζεται από τη νομοθεσία η ιδιότητα αυτή.

30. Τούτο ενόψει και του ότι, σύμφωνα με όσα ήδη αναφέρθηκαν, η ερμηνεία εξαιρετικών διατάξεων όπως οι διατάξεις περί μετεγγραφής σε Σχολή ή Τμήμα ΑΕΙ πρέπει να είναι συσταλτική. Υπό αντίθετη εκδοχή θα επερχόταν διεύρυνση τόσο των κατηγοριών στις οποίες αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πολύτεκνου ή του μέλους πολύτεκνης οικογένειας όσο και των κατηγοριών στις οποίες αναγνωρίζεται η ιδιότητα του τρίτεκνου ή του μέλους τρίτεκνης οικογένειας, προς το σκοπό χορήγησης δυνατότητας μετεγγραφής.

31. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τις διατάξεις οι οποίες παρατίθενται στην ενότητα II.11, υφίστανται ρυθμίσεις στο πλαίσιο των οποίων οι κατηγορίες προσώπων στις οποίες αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πολύτεκνου ταυτίζονται με τις κατηγορίες προσώπων στις οποίες αναγνωρίζεται η ιδιότητα του τρίτεκνου, όπως αυτή του άρθρου 4 του ν. 3454/2006, για τις προβλεπόμενες στον ίδιο νόμο παροχές προς τρίτεκνους (όπως οι τελευταίες ισχύουν μετά την υποπαράγραφο ΙΑ.2 εδάφια 12, 14, 15 και 16 του ν. 4093/2012) με την επιφύλαξη της συνδρομής της προϋπόθεσης να έχουν οι δικαιούχοι μόνιμη και συνεχή δεκαετή διαμονή στην Ελλάδα και τα ανήλικα τέκνα τους να ευρίσκονται στην Ελλάδα, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 42 παρ. 6 του ν. 3918/2011.

IV. Απαντήσεις

32. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων επί των τεθέντων ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί ομοφώνως ως εξής:

Πρώτο ερώτημα

33. Δεν δύναται να υπαχθεί στην κατηγορία του μέλους πολύτεκνης οικογένειας κατά την έννοια του άρθρου 21 παρ. 7 περίπτ. ε) του ν. 4332/2015, υποψήφιος για μετεγγραφή ο οποίος δεν αποδεικνύει ενώπιον του αρμόδιου για έλεγχο των σχετικών δικαιολογητικών ΑΕΙ την ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας με το πιστοποιητικό της οικογενειακής του κατάστασης ή αντίστοιχο πιστοποιητικό αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, συνοδευόμενο από

πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο δεύτερο του ν. 1910 της 25-09/03-10-1944 «Περί κωδικοποιήσεως και συμπληρώσεως της νομοθεσίας «περί προστασίας πολυτέκνων», όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3454/2006 και το άρθρο 67 παρ. 9 του ν. 4316/2014.

Δεύτερο ερώτημα

34. Περιπτώσεις προσώπων τα οποία δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες στις οποίες αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πολύτεκνου ή του μέλους πολύτεκνης οικογένειας σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3454/2006, μόνον σε περίπτωση υποβολής αίτησης για μετεγγραφή υπό την ιδιότητα του τρίτεκνου ή του μέλους τρίτεκνης οικογένειας, σύμφωνης με όσα ορίζονται στο άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 4332/2015, όπως ισχύει, και την με αριθμό 158978/Ζ1/27-09-2016 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, θα μπορούσαν να εξετασθούν και η σχετική εξέταση θα αφορούσε την πλήρωση των όρων υπό τους οποίους αναγνωρίζεται από τη νομοθεσία η ιδιότητα αυτή.

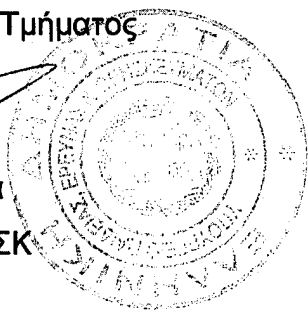
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2017

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Βασιλική Δούσκα

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Φωτεινή Δεδούση

Πάρεδρος ΝΣΚ